

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 уз 1/2018
05.07.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Бранка Станића и Гордане Ајншпилер Поповић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Анђелија Васић, адвокат из ..., ул. ... бр. ..., против туженог ББ, ... ул. ... бр. ..., кога заступа Државно правобранилаштво Београд, ул. Немањина бр. 22-26, ради заштите узбуњивача и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 уз 6/17 од 07.06.2017. године, у седници већа одржаној 05.07.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 уз 6/17 од 07.06.2017. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П уз 6/16 од 26.12.2016. године у првом ставу изреке утврђено је да је тужени према тужиоцу предузео штетне радње у вези са узбуњивањем на тај начин што га је ставио у неповољан положај који се односи на напредовање у послу, оцењивање, губитак звања, зараду и друге накнаде из радног односа и у односу на премештај на друго радно место и то тако што је након подношења пријава против одговорних лица код туженог Агенције за борбу против корупције, након поднете пријаве 30.10.2015. године, анексом 4 уговора о раду од 10.11.2015. године учинио штетну радњу због узбуњивања према тужиоцу и смањио му коефицијент обрачунавања зараде и основну зараду. Након подношења пријаве Агенцији за борбу против корупције од 16.11.2015. године, 23.11.2015. године и 04.12.2015. године, учинио штетну радњу према тужиоцу анексом 5 уговора о раду од 26.11.2015. године и решењем од 09.12.2015. године сменио тужиоца са места главног техничара на место техничара 1 и смањио му основну зараду и коефицијент зараде. Након пријаве од 04.02.2016. године учинио је штетну радњу према тужиоцу због узбуњивања и анексом 6 уговора о раду од 19.02.2016. године пребацио тужиоца са Одељења за прикупљење ... на Одељење за производњу У другом ставу изреке забрањено је туженом да у оквиру својих овлашћења у циљу заштите тужиоца као узбуњивача врши и понавља штетне радње. У трећем ставу изреке одбачена је тужба у делу захтева којим је тражено да се наложи туженом да уклони последице штетне радње тако што ће поништити анекс 4 уговора од 10.11.2015. године, анекс 5 уговора

од 26.11.2015. године и анекс 6 уговора од 19.02.2016. године и вратити тужиоца са одељења за производњу ... на Одељење за прикупљење ..., те да са места техничара 1 врати тужиоца на место главног техничара као и да му основну зараду обрачуна на начин и на основу коефицијента који су одређени уговором о раду од 15.01.2003. године. У четвртом ставу изреке обавезан је тужени да тужиоцу због штетних радњи због узбуњивања на име накнаде нематеријалне штете исплати износ од 150.000,00 динара. У петом ставу изреке одбијен је тужбени захтев за износ од 350.000,00 динара на име накнаде нематеријалне штете. У шестом ставу изреке обавезан је тужени да објави пресуду у јавном гласилу "... о свом трошку. Седмим ставом изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 30.800,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 уз 6/17 од 07.06.2017. године одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у првом, другом, четвртом, шестом и седмом ставу изреке. Одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против другостепене правноснажне пресуде тужени је изјавио благовремену и дозвољену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама ревизијских разлога прописаних одредбом члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" 72/11... 55/14) и одлучио да ревизија туженог није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Указивање ревидента на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона није релевантно јер ова битна повреда не представља ревизијски разлог из члана 407. Закона. Зато ревизијски суд није овлашћен да је цени. Из истих разлога нису разматрани ни ревизијски наводи којима се указује на погрешну оцену изведених доказа, погрешну примену правила о терету доказивања и погрешно утврђено чињенично стање.

Предмет тужбеног захтева је утврђење да су према тужиоцу предузете штетне радње у вези са узбуњивањем, забрана туженом да понавља те радње и обавезивање на накнаду штете.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је био у радном односу код туженог по Уговору о раду од 15.01.2003. године на радном месту техничар I у ..., са средњом стручном спремом. Према Анексу уговора о раду од 16.06.2014. године распоређен је на радно место техничар 1 – координатор у Одељењу за прикупљање Одређен му је коефицијент од 14,39 и увећана зарада за 11,6%. Према Анексу бр. 3 од 31.12.2014. године тужилац је распоређен на радно место главног техничара одељења. Одређен му је коефицијент од 16,14 и увећана зарада за 12 %. Агенција за борбу против корупције је 01.10.2013. године тужиоцу признала статус узбуњивача у вези његове пријаве о постојању сумње да је директор туженог извршио злоупотребу службеног положаја. Тужилац је дошао до информација значајних за организацију рада и финансијско пословање туженог а које су упућивале на неправилан и незаконит рад туженог. То су информације о губљењу спора и накнади штете привредним друштвима

"ВВ" и "ТТ" у износу од 7.000.000,00 динара, о заснивању радног односа са лицима која не испуњавају законске услове, као и о утрошеним новчаним средствима према подацима начелника финансијског сектора туженог по којима је приказан већи утрошак средстава у односу на онај по оригиналним рачунима. Тужилац је неправилности у раду туженог које су констатоване приликом интерне контроле пријавио Агенцији за борбу против корупције. Агенција га је обавестила да је формиран предмет у тужилаштву. Након извршене пријаве од 30.10.2015. године тужиоцу је 10.11.2015. године понуђена измена услова рада са умањеним коефицијентом и основном зарадом. Истог дана је закључен Анекс број 4 уговора. После пријава од 16.11.2015. и 23.11.2015. године, тужилац је по Анексу од 26.11.2015. године премештен са радног места главни техничар на радно место техничар 1, са мањим коефицијентом и зарадом. Након пријаве од 04.12.2015. и 04.02.2016. године, а месец дана од претходно закљученог уговора, тужени је трећи пут упутио тужиоцу понуду за измену услова рада премештајем у друго одељење. Из садржине исказа тужиоца утврђено је да су му упућиване претње од заменика директора што су чули и други запослени, да је узнемираван телефоном код куће, да се о њему шире дезинформације да има досије у МУП-у, као и да га се други радници клоне и не смеју да комуницирају са њим. Понашање усмерено против тужиоца у смислу претњи је изазвало и забринутост његове породице.

На темељу тих чињеница нижестепени судови су закључили да радње туженог представљају штетне радње из члана 2. тачка 7. Закона о заштити узбуњивача. Таквим радњама тужени је ставио тужиоца у неповољнији положај и нанео му штету у погледу висине зараде, јер му је укинут додатак на руковођење и умањен коефицијент за обрачун зараде. Постоји узрочно-последична веза између премештаја тужиоца и предузетих радњи узбуњивања. То је основ за накнаду штете из члана 22. у вези са чланом 6 Закона о заштити узбуњивача. Зато је тужиоцу применом одредбе члана 200. Закона о облигационим односима досуђена правична накнада нематеријалне штете због повреде части у угледа. При утврђивању њене висине узете су у обзир све околности, окружење у коме тужилац ради, однос других радника према њему после откривања информација, као и и забринутост због упућених претњи.

Према оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право када су усвојили тужбени захтев.

Законом о заштити узбуњивача предвиђено је да је "узбуњивање" између осталог откривање информација о кршењу прописа. Узбуњивач према коме је предузета штетна радња у вези са узбуњивањем има право на судску заштиту. Циљ узбуњивања, односно откривања информације је заштита јавног интереса. Да би се радња предузета од неког лица окарактерисала као узбуњивање, неопходно је да информација која се открива указује да је угрожен јавни интерес. Услов за пружање судске заштите је да је према узбуњивачу предузета штетна радња у вези са узбуњивањем, а не у вези са његовим личним статусом или другим његовим правима. У случајевима наношења штете због узбуњивања, узбуњивач има право на накнаду штете у складу са Законом који уређује облигационе односе.

У спороведеном поступку је утврђено да је тужени извршио штетне радње према тужиоцу. Утврђено је да су штетне радње предузете у вези са узбуњивањем – откривањем информација од стране тужиоца о неправилностима у раду туженог.

Тужиоцу је због узбуњивања нанета штета тако што је премештен на ниже радно место, смањен му је коефицијент за обрачун и исплату зараде и основна зарада. Због предузетих радњи узбуњивања тужилац је претрпео и нематеријану штету у виду повреде части и угледа. Отуда и право тужиоца да по том основу потражује накнаду штете.

Ревизијске тврдње представљају покушај супротног приказа чињеничног стања које би туженом ишле у прилог, али исте немају утемељење у чињеницама које су утврђене у спроведеном поступку.

Из тих разлога је на темељу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучено као у изреци.

**Председник већа - судија
др Драгиша Б. Слијепчевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић